

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-646/22-M

Název	Střední škola, Základní škola, Mateřská škola a Dětský domov Zábřeh
Sídlo	Sušilova 40, 789 01 Zábřeh
E-mail	specskolyadd.zabreh@seznam.cz
IČ	49 589 725
Identifikátor	600 027 091
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Radomír Pavlík
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Sušilova 40, 789 01 Zábřeh Školní 86, 789 91 Štítý
Termín inspekční činnosti	30. 5. – 3. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední škola, Základní škola, Mateřská škola a Dětský domov Zábřeh (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“) vykonává činnost střední školy (dále „SŠ“), základní školy (dále „ZŠ), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny (dále „ŠD“), školní jídelny a dětského domova (dále „DD“). Hlavní sídlo zařízení se nachází v okrajové části města Zábřeh, odloučené pracoviště dětského domova sídlí ve Štítech.

Dětský domov v Zábřehu má kapacitu 40 lůžek. K termínu inspekční činnosti bylo v pěti rodinných skupinách evidováno 32 dětí. Odloučené pracoviště dětského domova ve Štítech má kapacitu 24 dětí, ve třech rodinných skupinách bylo evidováno 20 dětí.

V oborech vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá a 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá se ve střední škole v době inspekční činnosti vzdělávalo 12 žáků s potřebou podpůrných opatření třetího a čtvrtého stupně.

V osmi třídách základní školy se vzdělávalo 66 žáků, ve dvou třídách základní školy speciální se vzdělávalo 13 žáků s potřebou podpůrných opatření třetího a čtvrtého stupně, někteří rovněž s podporou asistentů pedagoga.

V mateřské škole bylo k termínu inspekční činnosti zapsáno 20 dětí, z nich se 10 vzdělávalo v režimu povinného předškolního vzdělávání, 5 dětem byl povolen odklad povinné předškolní docházky.

Ve dvou odděleních školní družiny bylo k termínu inspekční činnosti zapsáno 30 účastníků zájmového vzdělávání.

Školní stravování s celodenním provozem je pro děti a žáky zajištěno ve vlastní školní jídelně v Zábřehu.

Informace o zařízení jsou publikovány prostřednictvím výročních zpráv a na webových stránkách (www.zsadd-zabreh.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Školskému zařízení se průběžně daří naplňovat reálnou dlouhodobou koncepci rozvoje, která postihuje materiální a personální rozvoj. Nabízí také možnost poskytování dalších typů péče o ohrožené děti. Formulovaná vize je vhodně zaměřena na výchovu a vzdělávání dětí s důrazem na přípravu pro budoucí samostatný život. Některé organizační a kontrolní pravomoci ředitel zařízení efektivně delegoval na zástupce ředitele pro školu (základní školu, základní školu speciální a střední školu), na vedoucí vychovatele obou pracovišť dětského domova, na vedoucí vychovatelku, na vedoucí učitelku pro mateřskou školu a na další správní zaměstnance. Společně zajišťují plánování a organizaci subjektu, vytvářejí vhodné podmínky pro rozvoj pozitivních vztahů mezi zaměstnanci, žáky a dětmi. Účinnému řízení napomáhá dobře nastavená komunikace jednotlivých úseků DD a školy prostřednictvím elektronického systému, díky němuž jsou všichni zaměstnanci dostatečně informováni nejen o provozních záležitostech zařízení, ale především o individuální situaci každého dítěte. To se pozitivně promítá do zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.

V souladu s organizační strukturou se na řízení střední a základní školy významnou měrou podílí zástupce ředitele. Jemu svěřené kompetence spočívají zejména v každodenním řízení vzdělávacího procesu, komunikaci s pedagogy, bezodkladném řešení aktuálních výchovně vzdělávacích problémů, organizačních záležitostí, přijímání a vyhodnocování přijatých opatření. Neformální rozhovory s pedagogy i se žáky přispívají k vytváření pozitivního klimatu. Jednání pedagogické rady střední a základní školy jsou účinným prostředkem

hodnocení vzdělávacího procesu třídními učiteli i výchovné poradkyně a slouží k vzájemné informovanosti všech zúčastněných stran.

Ve škole nebyl zaveden metodický orgán s cílem metodické podpory k uplatňování vhodných metod a forem práce, k součinnosti spolupráce učitele s asistentem pedagoga ke zkvalitňování vzdělávacího procesu ve smyslu didaktické náročnosti výuky ve třídách složených z různých ročníků. Škola dosud nevyužívá vzájemných hospitací ke sdílení inspirativních přístupů a ke kolegiálním diskuzím o efektivitě uplatňovaných speciálně pedagogických přístupů k jednotlivým dětem a žákům.

Výsledky hospitační činnosti na střední a základní škole jsou projednávány spíše neformálně s jednotlivými vyučujícími. Chybí souhrnné zhodnocení, vyvození odpovídajících závěrů a přijímání konkrétních opatření. Hospitační činnost vedení školy nebyla dostatečně průkazná, důsledně zacílená na zhodnocení kvality vyučovací jednotky, na zhodnocení účelného uplatňování poznatků z absolvovaného dalšího vzdělávání pedagogů. Závěry z kontrolní a hospitační činnosti nebyly vedením školy zobecnovány při jednáních pedagogické rady, vyučující tak vždy nedostávali pravidelnou a ucelenou zpětnou vazbu pro zkvalitňování vzdělávání a osobní profesní rozvoj. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno, pedagogové si vybírají z nabídky vzdělávacích institucí, ale jejich výběr nebyl vždy zacílen na zjištěné nedostatky ve výuce, zejména na rozmanité, aktivizační metody a formy výuky.

Vzdělávání v mateřské škole zajišťují tři učitelky s dlouhodobou praxí v předškolním i speciálním vzdělávání, personální podporu poskytují také dvě asistentky pedagoga. Kontrolní a hospitační činnost i realizaci přijímacího řízení má ve své kompetenci vedoucí učitelka, která nastavila přehledný systém vedení dokumentace a potřebné kontrolní mechanismy. Pravidelné hospitace a sdílení pedagogického procesu se pozitivně odráží na individuálních pokrocích jednotlivých dětí a příjemném klimatu mateřské školy. Učitelky i asistentky pedagoga vzájemně spolupracují a předávají si informace, zkušenosti a podněty. Vedoucí učitelka se pravidelně účastní pedagogických porad vedení školy a v rámci mateřské školy organizuje interní porady zaměřené zejména na projednávání organizačních záležitostí, individuálních pokroků jednotlivých dětí a společné plánování. Prostředí mateřské školy je příjemné a esteticky upravené, materiální podmínky a vybavení didaktickými, kompenzačními a relaxačními pomůckami zajišťuje naplňování cílů předškolního (i speciálního) vzdělávání.

V obou pracovištích dětského domova jsou závěry z hospitační činnosti projednávány systematicky a individuálně se všemi vychovateli. Jejich frekvence je přiměřená vzhledem k potřebám a k řešení aktuálních situací jednotlivých rodinných skupin a zejména naléhavého stavu dětí. Organizační zajištění denních služeb vychovatelů je funkční. K efektivnímu řízení také přispívá každodenní osobní setkávání pedagogů při předávání dětí a vzájemné informování o jejich chování a výsledcích ve škole a v DD. Vstřícný, profesionální a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se podílí na jejich spokojenosti v zařízení. Školské zařízení však nezajišťuje přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž jim nenabízí možnost vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají. Nově nastupujícím a začínajícím pedagogickým pracovníkům je věnována podpora ze strany vedoucího pracovníka dětského domova. Vedení zařízení se však již dlouhodobě nedaří cíleně podporovat další profesní rozvoj svých zaměstnanců, absentuje zaměření na získávání odborných znalostí a dovedností pedagogů např. formou psychoterapeutického či sebezkušenostního výcviku nebo v oblasti rizikového chování dětí. Pedagogičtí pracovníci

přístupují ke svému profesnímu rozvoji spíše pasivně, kurzů a seminářů se účastní z vlastní iniciativy jen ojediněle. Rodinné skupiny jsou společné pro chlapce a dívky, věkovým složením jsou různorodé, což odpovídá skladbě běžných rodin. Díky tomu je v zařízení vytvářeno přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Vedení DD podporuje umístění sourozenců do jedné rodinné skupiny. V každé rodinné skupině je zřízena kuchyně s jídelním koutem, kde děti hospodaří, spolupodílejí se na společném vaření a stolování. Pokoje dětí jsou vhodně přizpůsobeny k přípravě na vyučování.

Školské zařízení se skládá z komplexu budov – budovy školy, tělocvičny, dílen a mateřské školy, budov dětského domova a budovy jídelny a kuchyně. Součástí je rozlehlá zahrada, která slouží ke sportovním a relaxačním účelům. Vedení zařízení vhodně podporuje děti k pěstitelské práci. Děti jsou také smysluplně vedeny k péči o zvířata (morčata, akvarijní rybičky aj.). Areál pracoviště dětského domova ve Štítech postrádá venkovní dětské herní sestavy (např. houpačka, prolézačka aj.).

Školní stravování s celodenním provozem je pro děti a žáky zajištěno formou provozu vlastní školní jídelny v Zábřehu. Na pracovišti ve Štítech školní jídelna není, děti se stravují v kmenových školách nebo přímo v rodinných skupinách. V rámci přípravy na samostatný život si celodenní stravu o víkendech připravují jednotlivé rodinné skupiny obou pracovišť dětského domova samy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka ve střední škole byla primárně založena na budování pozitivního vztahu k učení, žáci si dle pokynů vyučujících cíleně osvojovali a upevňovali dovednosti a vědomosti, organizace učebních činností vycházela zejména z obsahu probíraného učiva a z potřeb žáků. Vyučovací hodiny byly po metodické stránce většinou připravené, témata korespondovala s nastavenými vzdělávacími cíli, pracovní tempo odpovídalo schopnostem a možnostem žáků. Učitelé byli žákům nápomocni v jejich pracovních činnostech, snažili se uplatňovat dělbu práce, vzájemně se respektovali, dodržovali zásady slušného chování a kladli důraz na kvalitu práce. Pedagogové při výuce průběžně hodnotili žáky slovně. Cílená byla snaha vyučujících zejména o utváření a rozvoj komunikačních kompetencí, kompetencí k učení (získání pozitivního vztahu) a kompetencí k řešení problémů. Pracovní tempo odpovídalo schopnostem a možnostem žáků, výstupy stanovené ve školních vzdělávacích programech žáci při opakování učiva převážně zvládali. Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách bylo příznivé pracovní klima, nevhodné chování žáků nebylo zaznamenáno. Svým vstřícným přístupem vytvářeli vyučující vhodné předpoklady pro formování pozitivního vztahu žáků k učení.

Sledovaná výuka v ZŠ a v ZŠ speciální probíhala v příjemné atmosféře s přirozenou autoritou pedagogů. Ve třídách panovala vzájemná důvěra, tolerance, spolupráce i ohleduplnost. Struktura vyučovacích hodin podporovala dosahování stanovených vzdělávacích cílů. Výuka probíhala v souladu se školními vzdělávacími programy, na podkladě vydaných doporučení školskými poradenskými zařízeními. V menší míře byla prováděna účinná motivace, střídání činností, diferenciací úkolů dle individuálních možností žáka. V průběhu výuky učitelé ojediněle zařazovali aktivizující prvky a pohybovou relaxaci k podpoře jejich soustředění. Vyučování bylo organizováno převážně frontální metodou. Žákům nebyly vytvářeny příležitosti k výběru úloh rozdílné náročnosti nebo možnost interpretovat před třídou získané poznatky z různých zdrojů. V závěru vyučovacích hodin chybělo důslednější shrnutí učiva i závěrečné zhodnocení splnění cíle pedagogem podle předem známých kritérií, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Formativní hodnocení k podpoře rozvoje komunikačních dovedností nebylo zaznamenáno. Průběžné

povzbuzování a pochvaly se pozitivně odrážely na pracovním úsilí žáků a projevené radosti z úspěchu. Učitelky i asistentky pedagoga poskytovaly žákům náležitou podporu a zohledňovaly jejich momentální zdravotní stav. Mezi učitelkami a asistenty pedagoga byla výborná spolupráce, asistenti pedagoga vstupovali do vzdělávacího procesu ve prospěch žáků, snažili se podporovat zvýšenou náročnost procesu vzdělávání tím, že podporu poskytovali operativně všem potřebným žákům, nikoli výhradně jednomu. V některých třídách nebyla k dispozici interaktivní technika k obohacení a zvýšení atraktivity výuky.

Zpětnou vazbu o kvalitě průběhu vzdělávání v ZŠ, v ZŠ speciální a SŠ poskytuje vyučujícím pouze úzké vedení školy, a to krátkými vstupy do vyučovacích hodin nebo formou neformálních rozhovorů. Tento způsob hodnocení postihuje především aktuální jevy vyskytující se v průběhu výuky, nedostatečně však vyhodnocuje účelnost užitých metod a forem práce, efektivitu výuky, rozsah uplatňovaných podpůrných opatření a úroveň spolupráce asistentů pedagoga s učiteli.

Vzdělávání v mateřské škole vychází z individuálních předpokladů, schopností a možností každého dítěte. Vzdělávací obsah je rozpracován v třídních vzdělávacích programech a je vhodně doplněn o kulturní programy, sportovní akce a logopedickou prevenci. V průběhu dne bylo dětem zajišťováno podnětné prostředí, přístup učitelek byl podporující, empatický a ve třídě panovala příjemná atmosféra. Při spontánních činnostech se děti zapojovaly do připravených aktivit rozvíjejících smyslové vnímání a jemnou motoriku nebo se v malých skupinách věnovaly námětovým a konstruktivním hrám podle svého zájmu. Řízená činnost ve skupině rozvíjela výtvarné dovednosti a kreativitu dětí. Zejména u hudebně pohybových aktivit byla atmosféra velmi radostná. Realizované činnosti se vhodně prolínaly a nevyvolávaly žádný tlak na výkon dětí, které pracovaly ve svém tempu, měly dostatek času na dokončení práce. Učitelky i asistentky pedagoga jim poskytovaly náležitou podporu a zohledňovaly jejich momentální zdravotní stav. Učitelky uplatňovaly zpravidla metody a formy odpovídající věku dětí, velmi citlivě reagovaly na jejich aktuální potřeby a průběžně děti povzbuzovaly a pozitivně motivovaly. Fyzická zdatnost a pohybové dovednosti dětí byly rozvíjeny pravidelným cvičením a každodenním pobytem venku s vycházkami do okolí nebo na sportovní hřiště. Cíle v oblasti rozvoje komunikativních kompetencí se daří naplňovat prostřednictvím skupinově i individuálně poskytované logopedické péče, cílenou logopedickou intervencí zajišťuje vedoucí učitelka s akreditací logopedického asistenta. Odpolední relaxační aktivity respektovaly individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

K formování osobnosti žáků základní školy přispívá činnost školní družiny, která vychází z požadavků a zásad pedagogiky volného času a obsahově navazuje na činnost základní školy. V průběhu hodnoceného vzdělávání měli žáci prvního i druhého stupně na výběr z aktivit ve skupinách či individuální činnosti. Vychovatelé i asistenti pedagoga dbali na dodržování pravidel slušného chování, vzájemnou spolupráci a ohleduplnost, s respektem přistupovali k potřebám jednotlivců. Žáci měli dostatečný prostor pro odpočinek a možnost volby řízených činností. Do aktivit se zapojovali se zaujetím, jejich iniciativa byla vždy posilována pochvalou a povzbuzením.

Vzdělávací a výchovné strategie DD se zaměřují především na dosahování a udržování životní spokojenosti dětí, rozvoj jejich talentu, nadání a podporování kontaktu s rodinou. Zařízení se daří vést děti k samostatnosti a soběstačnosti, ke smysluplnému využívání volného času. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností, na jejichž obsahu se děti mají možnost podílet, konkretizují aktivity rodinných skupin a jsou zaměřeny na rozvoj klíčových kompetencí. Aktivity vázané na cíle dětí v programu rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“) či obecně ve školním vzdělávacím programu DD byly smysluplně nastaveny,

vycházely z ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti, náležitě podporovaly komunikaci, rozumové schopnosti, pracovní dovednosti a přípravu dětí na samostatný plnohodnotný život. PROD je efektivně vyhodnocován klíčovými vychovateli dvakrát ročně za účasti dětí. Každé dítě má určeného klíčového pracovníka, který s dítětem zhodnotí uplynulé období a stanoví cíle PROD pro další období. Při stanovování a vyhodnocování vhodných vzdělávacích cílů a strategií v PROD probíhá účelná a efektivní spolupráce se spádovým dětským diagnostickým ústavem. Sledované vzdělávací činnosti dětí v odpoledních hodinách probíhaly většinou v klidné atmosféře vzájemné důvěry. Děti měly dostatečný časový prostor i k relaxaci formou různých her či spontánních činností. Pozornost byla také věnována osvojování správných pracovních návyků všemi dětmi, což společně se zaměřením aktivit na posilování vzájemných vztahů představovalo dobrý základ pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Děti se aktivně podílely na výběru volnočasových aktivit, což podporovalo jejich zapojení do sociálních vztahů, navazování přátelství a eliminaci vzniku jakýchkoli forem izolace. Pravidelná nabídka aktivit zařízení je zpestřována různými pobyty s dětmi mimo zařízení se sportovní tematikou. Tímto zařízením efektivně zapojuje děti do běžné společnosti, zprostředkovává jim zdravé sociální kontakty s okolím a dále rozvíjí jejich základní gramotnosti i klíčové způsobilosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání v ZŠ, ZŠ speciální a SŠ je plně v kompetenci jednotlivých vyučujících. Postupují podle nastaveného plánu evaluace stanoveného na období čtvrtletí, podle pravidel pro hodnocení a individuálně přistupují k hodnocení žáků v rámci doporučení ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Převažovalo hodnocení klasifikačním stupněm, ale bylo uplatňováno také slovní hodnocení a kombinace obou možností. Výsledné, převážně pozitivní hodnocení prospěchu žáků, odráželo komplexní hodnocení dosažené úrovně očekávaných výstupů získaných prostřednictvím pedagogické diagnostiky. Hodnocení prospěchu žáků v některých třídách plnilo žádoucí motivační funkci. Žáci byli hodnoceni v souladu s pravidly pro hodnocení. Zavedeným nástrojem ověřování znalostí a dovedností bylo průběžné žákovské hodnocení ve vyučovací hodině. Učitelé vstřícnou komunikací dokázali u žáků ocenit jejich aktivitu, snahu, okomentovat dosaženou úroveň písemných prací v sešitech, při orientačním ústním zkoušení a stručné testové úlohy. K eliminaci zjištěných nedostatků přijímali učitelé efektivní opatření v průběhu jednotlivých vyučovacích hodin.

V ZŠ, v ZŠ speciální a SŠ se třídní učitelé vedle pravidelné sumarizace výsledků vzdělávání na jednání pedagogické rady soustřeďují na udělování i ukládání výchovných opatření a řešení rizikových problémů jednotlivých žáků. Záznamy pedagogické rady ale neobsahují přijatá opatření, následnou kontrolu a vyhodnocení přijatých opatření vedením školy. Příznivou atmosféru umocňoval přívětivý vzájemný respekt a ohleduplnost mezi všemi zúčastněnými. Účinně tak byly upevňovány vzájemné vztahy a posilovány prosociální kompetence žáků.

Mateřská škola směřuje k osvojování základů klíčových kompetencí s ohledem na aktuální možnosti jednotlivých dětí. Jsou rozvíjeny především kompetence komunikativní, sociální a personální potřebné pro praktický život. Při všech vhodných příležitostech (stravování, sebeobsluha) byla s ohledem na schopnosti dětí rozvíjena jejich samostatnost a podporováno dodržování společenských návyků. Všechny děti byly v mateřské škole dobře adaptované a bez problémů se orientovaly v prostředí školy. Při evaluaci naplňování tematických celků se učitelky zaměřily spíše na hodnocení adaptace, chování a zapojení dětí do činností. V menší míře sledovaly vhodnost aplikovaných metod a forem práce vzhledem k vlastní

sebereflexi v souvislosti se vzdělávacími schopnostmi a potřebami jednotlivých dětí. V oblasti primární diagnostiky mateřská škola zpracovává podrobný přehled o individuálním rozvoji a učení dětí, výstupy z diagnostických záznamů ale zatím neobsahují konkrétní návrhy a opatření k vyrovnání nerovnoměrností ve vývoji jednotlivých dětí včetně vyhodnocení jejich úspěšnosti. Žádoucí je rovněž propojení s doporučeními školského poradenského zařízení a konkretizovanou vzdělávací nabídkou podle individuálních vzdělávacích potřeb jednotlivců. Většina dětí dosahuje očekávaných výstupů, což vytváří vhodné předpoklady pro navazující vzdělávání v základní škole.

Systém poradenských služeb zajišťuje s podporou vedení subjektu školní psycholožka a je koordinováno výchovnou poradkyní, která zároveň zastává i pozici školního metodika prevence. O potřebách žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou učitelé pravidelně informováni výchovnou poradkyní na provozních poradách. Škola poskytuje všem žákům podpůrná opatření vycházející z doporučení školských poradenských zařízení a na základě vlastní diagnostiky. K žákům ohroženým školním neúspěchem směřuje pedagogická intervence. Zařízení klade důraz na vytváření a udržování příznivého klimatu, cíleně zajišťuje adaptační a socializační aktivity pro podporu dobrých mezilidských vztahů, duševní pohody a zdraví žáků. K prevenci rizikového chování žáků přispívá i vhodná organizace vyučovacích hodin, kdy s ohledem na náročné složení třídy je výuka zajištěna dvěma i více pedagogy. K dění ve škole se mohou žáci vyjádřit také prostřednictvím schránky důvěry, této možnosti však nevyužívají. Škola aktivně pomáhá žákům při rozhodování o dalším směřování žáka a výběru jeho dalšího vzdělávání. Sleduje uplatnění svých absolventů, cíleně získává informace o jejich úspěšnosti v navazujícím studiu. Školní poradenské pracoviště velmi dobře spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími odborníky, nabízí konzultační služby žákům i pedagogům. Údaje o poskytovaných poradenských službách jsou prezentovány prostřednictvím školního webu, menší pozornost je věnována v prostorách školy.

Strategie hodnocení dětí v DD je systematická a důsledná, je prováděna pravidelně a účelně všemi pedagogickými pracovníky podle kritérií a pravidel nastavených ve vnitřním řádu. K formování osobností dětí pedagogové vhodně využívají opatření ve výchově, převažuje kladné hodnocení, což pozitivně motivuje děti k dalším činnostem a volnočasovým aktivitám. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že aktuálně nastavený systém děti akceptují, rozumí mu a mohou se k němu vyjádřit. Uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. DD usiluje o co nejčastější spolupráci s rodinami, které jsou průběžně informovány o prospěchu a chování dětí, o jejich mimoškolních aktivitách, úspěších i potížích. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že ve spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dětí se zařízení daří umisťovat děti zpět do rodin a náhradní rodinné péče. Kapesné je dětem vypláceno v maximální stanovené výši. S kapesným měly děti možnost částečně nakládat dle vlastního uvážení, a poznávaly tak hodnotu peněz.

Volnočasová činnost dětí je dle jejich vlastních priorit systematicky podporována především účastí v zájmových útvarech mimo dětský domov. Cílem je zapojení dětí do většinové společnosti, utváření pozitivních postojů k sobě i druhým, rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci. Množství různorodých aktivit (kulturní akce, soutěže, olympiády, výlety či projekty) významně přispívají k rozvoji dětí v oblasti trávení volného času. Příkladem je spolupráce s vnějšími partnery. Zařízení velmi často pořádá různé sportovní akce a výjezdy s dětmi, čímž u dětí posiluje jejich dovednosti a vede je ke zdravému životnímu stylu (lyžování, cyklistika, rybaření aj.). Děti jsou na odchod ze zařízení připravovány průběžně a s dostatečným předstihem. Aktivně je využíván tréninkový a samostatný byt v odloučeném pracovišti dětského domova ve Štítech.

Pokud se děti po dosažení zletilosti nevrací do původní rodiny nebo neodchází do nové rodiny, dětský domov je nápomocen při zajišťování samostatného bydlení a vybavení domácnosti.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od poslední inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru.
- Útěky dětí ze zařízení jsou dlouhodobě minimální, od poslední inspekční činnosti se jejich počet výrazně snížil.

Silné stránky

- Školské zařízení efektivně rozvíjí a udržuje silnou síť spolupráce s vnějšími partnery ke zkvalitňování vzdělávací nabídky dětí a žáků.
- Aktivita dětského domova při práci se zákonnými zástupci dětí a orgány sociálně právní ochrany dětí se pozitivně projevuje v počtu dětí, které se úspěšně daří vrátit zpět do rodin.
- Efektivní a funkčně zavedený interní elektronický systém pro účely kontinuální informovanosti a operativní komunikace mezi jednotlivými úseky dětského domova se školou směřuje ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu.
- Promyšlená, tematicky rozmanitá výchovně vzdělávací nabídka aktivit ve škole (v mateřské, základní, základní škole speciální a na střední) i ve školní družině přispívá k všestrannému osobnostnímu rozvoji žáků. Poskytuje jim vhodné náměty pro smysluplné naplňování volného času, přispívá k utváření žádoucích sociálních kompetencí, k prevenci rizikového chování žáků.
- Podporující výchovně vzdělávací prostředí a příznivé klima celého školského zařízení přispívá vhodnými strategiemi k formování pozitivních vzájemných vztahů mezi dětmi, žáky, pedagogy i ostatními zaměstnanci školy, formuje k přirozenému začlenění do společnosti a kladně působí na průběh vzdělávacího procesu.
- Učitelé individuálně podporují žáky v jejich úsilí v dosahování dobrých výsledků, empaticky přistupují k žákům a vytvářejí u nich pozitivní vztah k učení.
- Škola bezodkladně řeší vzniklé projevy rizikového chování žáků, osvědčenými a účinnými speciálně pedagogickými přístupy se škole daří negativní projevy eliminovat, úspěšně řešit.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vedení školského zařízení dostatečně nevyhledává vhodné příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, prostřednictvím kterého mohou pedagogové získávat inspiraci ke zkvalitňování poskytovaného vzdělávání. Základní škola, základní škola speciální a střední škola nemají zavedeny vzájemné hospitace pedagogů v rámci pracoviště či navázáním spolupráce se školskými zařízeními obdobného typu za účelem zpětné vazby a výměny zkušeností.
- Vedení na úseku školy neposkytuje pedagogům ucelené hodnocení úrovně vzdělávacího procesu. Schází systematická, plánovitá a metodicky zacílená hospitační činnost vedení i užšího vedení školy pro zkvalitňování vzdělávacího procesu.

- Některé vnitřní prostory vykazují materiálně technické rezervy projevující se ve vybavení tříd, zastaralé ICT technice, nedostatku interaktivních pomůcek, v opotřebovanosti koberců, a s tím spojená i neupravenost některých tříd nepřispívá k atraktivitě výuky a podpoře estetického vnímání žáků.
- Zařízení nenaplnuje standardy kvality péče v oblasti poskytování přístupu svých pracovníků k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným odborníkem.
- Při vyučování nebyla patrná v některých třídách dostatečně důsledná diferenciací učiva. Zejména vzhledem k zařazení žáků různé mentální úrovně a různých vzdělávacích potřeb do téže třídy je podstatné klást důraz na diferenciaci nároků na žáky a obsahovou diferenciací učiva. V závěru vyučovacích hodin bylo ojediněle uplatňováno závěrečné shrnutí a zhodnocení učitelem. Formativní hodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků zaznamenáno nebylo, jak je deklarováno ve strategickém dokumentu školy.
- Systém pedagogické diagnostiky v mateřské škole neposkytuje konkrétní výstupy potřebné k plánování a přípravě individualizované a diferencované vzdělávací nabídky.
- Didakticky zacílené činnosti mateřské školy byly v menší míře vedeny formou integrované a individualizované výuky diferencované podle individuálních schopností a možností jednotlivých dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Pravidelnou, efektivní a cílenou hospitační činností zjišťovat a vyhodnocovat kvalitu poskytovaného vzdělávání se zaměřením na účelnou organizaci vyučovacích hodin, využívání pestrých metod a forem práce, didaktické techniky a názorných pomůcek. Sledovat hodnocení žáků, záznamy v žákovských knížkách v souladu s pravidly pro hodnocení.
- Pedagogům poskytovat ucelenou zpětnou vazbu a přijímat opatření ke zjištěným nedostatkům, podporovat jejich odborný růst (profesní kompetence).
- Ustanovit metodický orgán ke koordinaci vzdělávání, hodnocení a zlepšování podmínek pro výuku, sdílet inspirativní náměty, vhodné metody, formy, přístupy a zkušenosti. Podílet se na organizaci i zajišťování tělovýchovných a sportovních aktivit v rámci školního vzdělávacího programu.
- Rozvíjet odborné kompetence všech pedagogů školy prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využívání aktivizujících metod výuky, ICT techniky k obohacení výuky a pro usnadnění vedení pedagogické dokumentace.
- Ve vyučovacím procesu uplatňovat formativní hodnocení, sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků, rozvíjet tím komunikační dovednosti, posilovat vlastní sebereflexi.
- Důsledněji diferencovat zadání úkolů žákům s ohledem na jejich individuální vzdělávací možnosti a potřeby. Do vzdělávacího procesu pravidelně začleňovat relaxační hudebně pohybové a logopedické aktivity jako běžnou součást výuky.
- Zvýšit informovanost veřejnosti o rozsahu poradenských služeb školy prostřednictvím webových stránek a informačních nástěnek v prostorách školní budovy.
- Záznamy o výsledcích a vzdělávání dětí v mateřské škole nastavit tak, aby přinášely konkrétní informace o vývoji dětí a výsledky cíleně využívat k individualizované mu vzdělávání.
- V mateřské škole uplatňovat při všech aktivitách včetně didakticky zaměřených činností cílenou diferenciací a individualizací dle aktuálních schopností, dovedností a potřeb dětí.

- Zaměřit se na cílené uplatňování různých způsobů adresného pozitivního závěrečného zhodnocení aktivit dětí učitelkami, rozvíjet sebehodnocení i vzájemné vrstevnické hodnocení dětí pomocí pohybu, obrázků nebo emotikonů.
- Rozdělit pozice školního metodika prevence a výchovného poradce pro zefektivnění působení školy ve výchovně vzdělávacím procesu vzhledem k narůstajícímu počtu žáků s rizikovým chováním.
- K posílení pocitu sounáležitosti žáků se školou obnovit činnost žákovské samosprávy. Ve větší míře se zaměřit na naplnění její funkce jako samosprávného orgánu, který je partnerem vedení školy a pedagogického sboru při projednávání záležitostí přímo se týkajících zájmů a požadavků žáků.
- Začlenit pravidelné supervize pro širší vedení zařízení a vychovatele k hodnocení vlastní práce a vzájemných vztahů.
- Realizovat možnou výměnu zkušeností a praxe pro pedagogické pracovníky v podobném typu školského zařízení.
- Ve větší míře vyhledávat vhodné příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v dětském domově. Realizaci provést v návaznosti na získané zjištění z hospitační činnosti a ověřovat účelnost nabytých poznatků v praxi.
- Systematicky se zabývat úrovní výuky v souladu s doporučeními ke vzdělávání žáků. Ve sporných případech, kdy není z doporučení z poradenského zařízení jednoznačné, zda má žák mentální postižení, iniciovat revizi doporučení školského poradenského zařízení, aby byl zařazen a následně vzděláván v souladu s jeho nejlepším zájmem.
- Zajišťovat důsledněji organizaci výuky tak, aby se ve společné třídě nevzdělávali žáci s mentálním postižením spolu s žáky s jiným typem znevýhodnění.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 4. 2022
2. Zřizovací listina, čj. KUOK 8470/2018 ze dne 15. 1. 2018
3. Jmenování do funkce ředitele Základní školy a Dětského domova Zábřeh ze dne 1. 4 2008. Potvrzení ve funkci ze dne 11. 5. 2022
4. Organizační řád s platností od 6. 11. 2019
5. Provozní řád Střední školy, Základní školy, Mateřské školy a Dětského domova Zábřeh (nedatováno)
6. Školní řád, čj. 1/2020 s platností od 1. 9. 2020
7. Vnitřní řády dětského domova včetně Příloh č. 1 až 4 s platností od 18. 1. 2019

8. Vnitřní řád Mateřské Šmoulov s platností od 2. 5. 2017 včetně dodatků
9. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2020
10. Vnitřní řád školní jídelny s platností od 1. 1. 2022
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Všichni mají šanci“ s platností od 1. 9. 2018
12. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální „Život s úsměvem“, Díl I. Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením“, Díl II. Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami s platností od 1. 9. 2021
13. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá „Šance pro každého“ s platností od 1. 9. 2015
14. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá „Šance pro život“ s platností od 1. 9. 2016
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s platností od 1. 9. 2021
16. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2020/2021 a 2021/2022 vedené k termínu inspekční činnosti
17. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných na obou pracovištích dětského domova vedená k termínu inspekční činnosti
18. Seznam dětí umístěných na obou pracovištích dětského domova vedený k termínu inspekční činnosti
19. Plán činností, kontrol a hospitací na úseku výchovy obou pracovišť dětského domova, školní rok 2021/2022 s platností od 3. 9. 2021
20. Opatření ve výchově, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 vedené k termínu inspekční činnosti
21. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na úseku výchovy obou pracovišť dětského domova, školní rok 2021/2022
22. Měsíční plány prevence na úseku výchovy na obou pracovištích dětského domova, školní rok 2021/2022 vedené k termínu inspekční činnosti
23. Seznam hospitací úseku výchovy včetně záznamů, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 vedený k termínu inspekční činnosti
24. Třídni knihy základní a střední školy za školní rok 2021/2022
25. Rozvrh hodin základní školy, základní školy speciální a střední školy na školní rok 2021/2022
26. Žákovské knížky, namátkový výběr za školní rok 2021/2022
27. Seznam žáků základní školy za školní rok 2021/2022
28. Osobní spisy žáků za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
29. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
30. Školní matrika (přijímací řízení, evidenční listy, omluvné listy, informované souhlasy zákonných zástupců)
31. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, ze dne 21. 10. 2013 včetně aktualizací
32. Evidence docházky mateřské školy za školní rok 2021/2022
33. Třídni vzdělávací programy mateřské školy včetně evaluace
34. Pedagogická diagnostika dětí a doporučení školských poradenských zařízení

35. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2019
36. Přehledy výchovně vzdělávacích činností školní družiny za školní rok 2021/2022
37. Plán práce školního metodika prevence, včetně vyhodnocování za školní rok 2021/2022
38. Plán práce výchovného poradce včetně vyhodnocování za školní rok 2021/2022
39. Minimální preventivní program včetně strategie předcházení projevům rizikového chování za školní rok 2021/2022
40. Minimální preventivní program dětského domova za školní rok 2021/2022
41. Program školního poradenského pracoviště (nedatováno)
42. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školského zařízení vedená k termínu inspekční činnosti (doklady o dosaženém vzdělání, osvědčení ze vzdělávacích akcí)
43. Doklady související se zajištěním bezpečnosti dětí a žáků při poskytování vzdělávání a školských služeb vedené k termínu inspekční činnosti
44. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školského zařízení vedené k termínu inspekční činnosti
45. Doklady vztahující se k zajištění školního stravování vedené k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Tomáš Beneš, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Tomáš Beneš v. r.

Mgr. Monika Gloserová, školní inspektorka

Mgr. Monika Gloserová v. r.

Mgr. Iva Pospíšilová, MBA,
školní inspektorka

Mgr. Iva Pospíšilová, MBA v. r.

Mgr. Pavel Okleštěk, školní inspektor

Mgr. Pavel Okleštěk v. r.

Mgr. Petra Opletalová, školní inspektorka

Mgr. Petra Opletalová v. r.

Mgr. Jitka Zavadilová, školní inspektorka

Mgr. Jitka Zavadilová v. r.

Ing. Markéta Tomečková,
kontrolní pracovnice

Ing. Markéta Tomečková v. r.

Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D.,
zástupce Kanceláře veřejného ochránce práv

Mgr. Bc. Lucie Obrovská, Ph.D. v. r.

V Olomouci 24. 6. 2022

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Radomír Pavlík,
ředitel školského zařízení

PhDr. Radomír Pavlík v. r.

V Zábřehu 1. 7. 2022